

א' אייר תשס"ז
19 אפריל 2007

דברי ראש הממשלה באירוע לציון 60 שנה לעלייתם לגרדום של פיינשטיין וברזאני

כבוד ראש העיר ירושלים, ידידי היקר אורי לופוליאנסקי,
ידידי הרי הורביץ, יו"ר מרכז מנחם בגין,
הרצל מקוב, מנכ"ל מרכז מורשת בגין,
בני המשפחות פיינשטיין וברזאני,
משפחת גודווין, שאנחנו אסירי תודה לה על המחווה המיוחדת הזו,
בני משפחות עולי הגרדום ולוחמי המחטרות שנמצאים כאן,
מנהלי יחידת המוזיאונים ונציגי משרד הביטחון,
קהל נכבד,

אני מוכרח לומר שכשאני עומד כאן ברחבת מוזיאון הגבורה ושומע את הדברים שנאמרים כאן ואת השירים שנשמעים כאן, אינני יכול שלא להביע התרגשות עמוקה כי השירים הללו והמורשת הזו מלווה אותי מיומי הראשון בשוני שליך נחלת ז'בוטינסקי, במקום שבו חיו ולחמו גיבורי האצ"ל, חבריהם למאבק של עולי הגרדום ושל רבים הנמצאים כאן איתנו.

קול הנפץ, שעלה מתא הנידונים למוות באותו לילה מהדהד בזיכרון הלאומי שלנו.
אנחנו עם-זוכר, ובמסכת החיים שלנו יש רגעים שהם נצח. כזה הוא הרגע שבו בחרו מאיר פיינשטיין ומשה ברזאני לקחת את גורלם בידיהם.

ברגע שהוא כאילו עצרה ההיסטוריה היהודית את נשימתה, התבוננה בשני הצעירים מקרבים את הרימונים המאולתרים אל גופם, והקשיבה בכאב להלמות לבם האחרונה.

כמו רבים אחרים, גם אני גדלתי על סיפור הגבורה של פיינשטיין וברזאני: התמונות שלהם חרות עמוק בזיכרוני – המבט הנחוש ומלא העוצמה של משה ברזאני, הרוגע והביטחון נְסוּכִים על פניו היפות של מאיר פיינשטיין. הם, שהיו בעצמם צעירים כל-כך, הפכו לגיבורי הנעורים שלנו.

פיינשטיין, איש האצ"ל, וברזאני, איש הלח"י, נתפסו על-ידי הבריטים כשלחמו על חירותנו. הם נפלו בשבי כלוחמים, ועמדו לדין מול מערכת משפט צבאית – דורסנית, אכזרית ונטולת חמלה. למרות גילם הצעיר הם לא נרתעו. "בתליות לא תפחידונו ולהשמידנו לא תצליחו", הצהיר משה ברזאני לפני בית הדין.

"משטר של עצי תלייה, זהו המשטר שהנכם רוצים להשליט בארץ זו, שנועדה לשמש מגדל-אור לאנושות כולה", אמר בבית הדין מאיר פיינשטיין, " וברשעותכם האווילית", הוא המשיך, " הנכם מניחים כי על-ידי משטר זה תצליחו לשבור את רוח עמנו, העם שכל הארץ הייתה לו לגרדום. טעיתם. תיווכחו כי נתקלתם בפלדה, בפלדה המתחשלת לאש האהבה והשנאה, האהבה למולדת ולדרור והשנאה לשיעבוד ולפולש".

העוצמה שהם הקרינו הייתה אדירה. לא בְּכָדִי כתב עליהם המשורר נתן אלתרמן את השורות הבאות:

בשעות שכאלה מפסיד את הקרב

האויב.

החורק שיניים.

לשעה שכזאת, הדולקת לא לשווא,

נועדו המתים השניים.

קהל נכבד,

סיפור החיים של פיינשטיין וברזאני הסתיים בחשכת תא הנידונים למוות בכלא המרכזי בירושלים. אך גם מבעד לאופל, כאשר הרוח הרעה של סוף תקופת המנדט הכתה ביישוב היהודי בארץ ישראל, הפציעה קרן אור. כי מתחת לסיפור המאבק הלאומי וההרואי, נרקם גם סיפור אישי, סיפור אנושי של הערכה הדדית, כמעט ידידות, בין פיינשטיין וברזאני, הנידונים למוות, לבין סרג'נט תומס הנרי גודווין, הסוהר הבריטי שהופקד על שמירתם.

הם חיבבו אותו, ואפילו שתכננו לממש את קריאת שמשון "תמות נפשי עם פלשתים" באמצעות הרימונים שהוברחו לתאם, הם גמרו בלבם שלא לפגוע בו - כי לא משנאת אדם פעלו. דקות אחדות לפני מותו, מסר מאיר פיינשטיין לסוהר הבריטי ספר תנ"ך מאויר בתחריטים של האמן הצרפתי גוסטב דוֹרְהָה. והוא הוסיף את ההקדשה המרגשת כל כך והמצמררת:

לחייך האנגלי, בעומדך על המשמר, לפני עלותינו לגרדום, קבל את התנ"ך למזכרת, וזכות שעמדנו בכבוד וצעדנו בכבוד. טוב למות עם נשק בידיים מאשר לחיות עם ידיים למעלה

היום, ממלא בנו של סרג'נט גודווין את משאלת אביו ומוסר בחזרה את ספר התנ"ך למשפחת פיינשטיין. אי אפשר שלא להתרגש.

אנחנו עם המקדש את החיים, אנחנו אוהבים את הטוב שבעולם, את היפה שיש בו. איננו עם נוקם ונוטר, איננו מבקשים את הדם. אך על דבר אחד אנחנו לא יכולים לוותר. על החירות שלנו - על הזכות הבסיסית שלנו כעם להיות מי שאנחנו, על החופש שלנו להמשיך ולהאמין ברוח האדם, ולחיות לפי תפיסת עולמנו ולאור תרבותנו. זה היה רצונם של פיינשטיין וברזאני. על זה הם נלחמו. ובתוך סערת הקרב שהיו נתונים בה, תחת צל הגרדום, כששרו בשעות האחרונות לחייהם את "אדון עולם" ואת ההמנון הלאומי שלנו, הם ידעו לפזר גם זרעים של תקווה - של אמונה בטוב ליבם של בני אדם.

היום הזה, שבו ספר התנ"ך חוזר למדינת ישראל, מוכיח שלא רק הדי-נפץ נותרו מהלילה של ראשית חודש אייר. היום הזה מוכיח שגם תקוותם מהדהדת.

Prime Minister's Office
Communications Department

משרד ראש הממשלה
אגף התקשורת